

OBSAH

PŘEDMLUVA	13	Anémie	38
ČÁST OBECNÁ	15	Oedema	38
NORMÁLNÍ ANATOMIE KŮŽE (Doc. MUDr. R. Schwank, CSc.)	17	Madidatio	39
Epidermis	17	Desquamatio	39
Korium	19	Lichenisatio	39
Subcutis	20	Papillomatosis	39
Kožní adnexa	20	Dyschromie	39
Cévy a nervy kůže	21	Výsledné stavy	39
FYZIOLOGIE KŮŽE	23	Cicatrix	39
Ochranná funkce kůže	23	Aatrofie	39
Sekreční činnost kůže	24	Elephantiasis	39
Smyslová činnost kůže	24	Objektivní znaky kožních eflorescencí	39
PATOLOGICKÁ ANATOMIE (HISTOPATOLOGIE) KŮŽE	25	DIAGNOSTIKA KOŽNÍCH CHOROB	42
Histopatologické změny v epidermis	25	Anamnéza	42
Histopatologické změny v koru a podkoži	27	Vlastní klinické dermatologické vyšetření	42
ETIOPATOGENEZE KOŽNÍCH CHOROB	30	Speciální dermatologická laboratorní vyšetření	43
Dědičnost	30	Histologické vyšetření	43
Imunologický mechanismus (alergie)	30	Mykologické vyšetření	44
Anafylaktický typ přecitlivělosti	31	Mikrobiologické vyšetření	44
Arthusův typ	31	Parazitologické vyšetření	44
Cytotoxická reakce	32	Kožní testy	44
Pozdní typ přecitlivělosti	32	Funkční zkoušky kožní	45
Dermadromy	32	Ostatní alergologické vyšetřovací metody	46
Zevní příčiny kožních chorob	34	Celkové vyšetření	46
Kombinace příčin a neznámé příčiny kožních chorob	34	LÉČENÍ KOŽNÍCH CHOROB	47
MORFOLOGIE KOŽNÍCH ZMĚN (NAUKA O KOŽNÍCH EFLORESCENCÍCH)	35	Vnitřní léčba medikamentózní	47
Primární eflorescence	35	Ostatní celková léčba	49
Macula	35	Zevní léčba medikamentózní	49
Papula	35	Zásyp	49
Tuber	35	Tekutý zásyp	50
Pomphus	35	Roztok léku	51
Vesicula	35	Fermež	51
Pustula	36	Obklady	51
Sekundární eflorescence	36	Koupele	51
Squama	36	Masti	51
Crusta	37	Emulze	53
Eschara	37	Oleje	54
Erosio, excoratio	37	Pasty	54
Rhagás, fissura	38	Spray a pěna	54
Ulcus	38	Mýdia a detergencia	55
Plošné změny	38	Kataplasma	55
Erythema	38	Účinné složky zevních léků (diferentní léčiva)	55
Cyanosis	38	Injekce léků do kožních projevů	57

Chirurgická léčba	59
PREVENCE KOŽNÍCH CHOROB	60
Hygiena kůže	60
Ostatní preventivní opatření	61
ČÁST SPECIÁLNÍ — KOŽNÍ NE-MOCI	63
DERMATÓZY ZE ZEVNÍCH PŘÍCIN	65
Poškození kůže mechanickými vlivy	65
Traumatická bula	65
Tyloma	65
Clavus	66
Decubitus	67
Poškození kůže termickými vlivy	67
Combustio	67
Erythema ab igne	68
Congelatio	69
Pernio (Erythrocyanosis crurum puellorum)	70
Poškození kůže elektrickým proudem	71
Poškození kůže zářením	71
Dermatitis solaris	71
Radiodermatitis	72
Poškození kůže chemickými vlivy	75
Cauterisatio	75
Poškození kůže chemickými bojovými látkami	75
Dermatitis toxica acuta	76
Toxicická fotodermatitis	76
Intertrigo	77
Artefakty	77
FOTODERMATÓZY	79
Exogenní fotodynamické fotodermatózy	80
Fotodermatitis toxica	80
Dermatitis striata pratinensis	80
Berloque dermatitis	80
Fotodynamické lékové erupce	81
Endogenní fotodynamické fotodermatózy	81
Porfyrie	81
Hydroa vacciniforme	83
Xeroderma pigmentosum	83
Exogenní fotoalergické fotodermatózy	84
Fotokontaktní ekzém	84
Fotoalergický exantém	84
Endogenní fotoalergické fotodermatózy	84
Chronická polymorfní fotodermatóza	84
Urticaria solaris	85
KOŽNÍ CHOROBY VYVOLANÉ PARAZITY (Prof. MUDr. J. Trapl, DrSc.)	86
Scabies (svrab)	86
Thrombídiosis	89
Vši (pediculosis)	89
Blechy	90
Stěnice	90
Kláštata	91
Roupi	91
KOŽNÍ CHOROBY VYVOLANÉ HOUBAMI (Dermatomykózy)	92
Saprofytické mykózy	93
Pityriasis versicolor	93
Erythrasma	94
Trichomycosis palmellina	94
Epidermofycie	94
Epidermophytia inguinialis	95
Epidermophytia pedum	95
Parazitární dermatomykózy	96
Mikrosporie	96
Favus	97
Trichophytia	97
Povrchové trichofycie	98
Hluboká trichofycie	99
Kvasinková onemocnění kůže	100
Candidosis	100
Onychomykózy	102
Systémové mykózy	104
Actinomykózis	104
KOŽNÍ CHOROBY VYVOLÁVANÉ KOKY — PYODERMIE (Prof. MUDr. Z. Šťáva, DrSc.)	106
Pyodermie povrchní, postihující epidermis	107
Impetigo contagiosa streptogenes	107
Impetigo contagiosa staphylogenesis	108
Bulla repens (bulla rodens)	108
Anguli infectiosi	109
Pyodermie folikulární	109
Ostiofolliculitis	109
Folliculitis	109
Sycosis simplex (folliculitis eczematosa barbae, sycosis non parasitaria)	110
Folliculitis sclerotisans nuchae	110
Furunculus (nežít)	111
Furunculosis	111
Carbunculus	111
Pyodermie potních a apokrinních žláz	112
Ostioporitis (impetigo Bockhardt)	112
Hidradentitis suppurativa (axillaris)	112
Periportitis, mnohočetné abscesy potních žláz kojenců	114
Pyodermie hluboké, postihující korium až subcutis	114
Erysipelas, růže	114
Ekthyma	117
Flegmóna	117
Pyodermie vázané na nehty	117
Paronychia coccogenes	117
Chronické pyodermie	117
Sánkriformní pyodermie	117
Pyodermia vegetans	117
Granuloma pyogenicum (teleangioktatický granulom)	118
Acne necrotica (a. necrotisans, a. varioliformis)	118
KOŽNÍ CHOROBY VYVOLANÉ BAKTÉRIAMI (Prof. MUDr. J. Trapl, DrSc.)	120
Erysipeloid (červenka)	120
Anthrax	120
Tularémie	120
Brucellosis (Bangova nemoc)	121

Tuberkulóza kůže	121	Pityriasis simplex alba	178
Primární komplex tuberkulózní .	122	Dermatitis seborrhoica dospělých .	178
Tuberculosis ulcerosa (vera) cachecticorum (tbc. orificialis) .	123	Ekzémy z neznámých příčin	180
Tuberculosis cutis acuta miliaris disseminata	123	 KOŽNÍ CHOROBY VZNIKAJÍCÍ NA PODKLADE PŘECITLIVĚSTI (KROMĚ EKZÉMU) (Doc. MUDr. R. Schwank, CSc.)	183
Lupus vulgaris	123	Kopřívka (urticaria)	183
Tuberculosis verrucosa	125	Akutní kopřívka	183
Tuberculosis colliquativa (scrofuloderma)	126	Chronická kopřívka	184
Tuberculosis lichenoides	126	Zvláštní formy kopřívky	184
Tuberculosis papulonecrotica	126	Angioneurotický edém (Quinckův edém)	185
Tuberculosis indurativa (erythema induratum Bazin)	127	Anafylaktický šok	186
Komplikace po BCG vakcinaci	128	Lékové exantémy	187
Morbus Besnier-Boeck-Schaumann (sarcoïdosis, lymphogranulomatosis benigna, Boeckův sarkoid)	128	Urtikární exantém	187
 KOŽNÍ CHOROBY VYVOLANÉ VIRUSY	131	Anafylaktické reakce	187
Bradavice	131	Sérová nemoc	187
Verrucae planae juveniles	131	Makulózní a makulopapulózní exantémy	187
Verrucae vulgares	131	Papulopustulózní (akneiformní) exantémy	188
Condyloma accuminatum (špičaté kondylomy, fičky)	133	Exantémy typu exudativního erytému	188
Molluscum contagiosum	134	Lyellův syndrom (toxická epidermální nekrolýza)	189
Onemocnění kůže a sliznice virem herpes simplex	135	Exantémy typu nodózního erytému	190
Gingivostomatitis herpetica	135	Fixní exantém	190
Vulvovaginitis herpetica	135	Fotoalergický (nebo fototoxicický) exantém	190
Herpes simplex	135	Léková erytrodermie	190
Eczema herpeticum et eczema vaccinatum (Kaposiho variceliformní erupce)	136	Léková purpura	190
Zoster (herpes zoster, opar pásový)	137	Ostatní typy lékových exantémů	190
Tubera mulgentium (hrboly dojící)	138	Nealergické lékové kožní reakce	193
Komplikace vakcinace proti variole	139	Prurigo	194
 SKUPINA EKZÉMU (EKZÉM — DERMATITIS) (Prof. MUDr. L. Jírásek, CSc.)	142	Prurigo simplex acuta (strophulus infantum)	194
Dermatitis contacta irritativa (toxická)	145	Prurigo simplex subacuta (p. temporanea, urticaria papulosa chronica)	194
Eczema contactum allergicum	148	Prurigo nodularis Hyde	196
Vyšetřování	154	Neurodermitis circumscripta (lichen simplex chronicus Vidal)	196
Epikutánní testy	154	 KOŽNÍ CHOROBY Z POVOLÁNÍ (Prof. MUDr. L. Jírásek, CSc.)	199
Léčení	162	Škodlivé faktory (tzv. „rizika“) pracovního prostředí a profesionální dermatózy jimi způsobené	200
Prevence recidiv	163	Vlivy mechanické	200
Eczema microiale	163	Vlivy fyzikální	200
Dermatitis varicosa, „stasis dermatitis“, „eczema varicosum“	168	Chemické látky	201
Eczema nummulare	168	Iritancia	201
Eczema dyshidroticum	169	Profesionální alergeny, senzibilizátory	202
Eczema solare	171	Keratoplastické a aknegenní působení	204
Exanthema medicamentosum eczematoides	171	Organická rozpouštědla, alkálie a detergencia	206
Eczema atopicum	171	Fotodynamické nebo fotoalergické působení	206
Fáze kojenecká	174	Kancerogenní účinek	206
Fáze dětská	174	Profesionální granulomy	206
Fáze mladistvých a dospělých	174		
Dermatitis seborrhoica (eczema seborrhoicum)	178		
Dermatitis seborrhoica kojenců a malých dětí	178		

Biologická rizika	206
Vyšetřování kožních chorob z povolání	207
Kritéria uznání profesionality	208
Léčení profesionálních dermatóz	208
Prevence	208
KOŽNÍ CHOROBY S PORUCHOU ROHOVĚNÍ (Prof. MUDr. Z. Štáva, Dr.Sc.)	210
Lupenka (psoriasis vulgaris)	210
Skupina tzv. parapsoriaz	220
Parapsoriasis guttata	220
Parapsoriasis lichenoides et varioformis acuta	220
Parapsoriasis en plaques	220
Parapsoriasis variegata	220
Pityriasis rosea	220
Pityriasis rubra pilaris	222
Lichen ruber	223
Darierova nemoc	229
ERYTÉMY	231
Erythema e calore, ab igne	231
Erythema pudoris, erythema iracundiae	231
Erythema chronicum migrans	231
PUCHÝRNATÉ CHOROBY	233
Skupina pemfigu	233
Skupina s intraepidermálními puchýři	233
Pemphigus vulgaris	233
Pemphigus vegetans	237
Pemphigus foliaceus	237
Pemphigus erythematoses	237
Skupina se subepidermálními puchýři	238
Pemfigoid	238
Benigní slizniční pemfigoid	239
Dermatitis herpetiformis (Duhring)	239
Nemoci příbuzné dermatitis herpetiformis (Duhring)	242
Juvenilní dermatitis herpetiformis	242
Duhring	242
Herpes gestationis	242
Subkorneální pustulosis	242
Vrozené bulózní dermatózy	242
Erythema exsudativum multiforme a obrazy příbuzné	242
Klinické obrazy příbuzné multiformnímu erytému	245
Toxická epidermální nekrolýza	245
Akutní febrilní neutrofílní dermatóza	245
ERYTRODERMIE	246
KOŽNÍ CHOROBY PŘEVÁZNĚ S POSTIŽENÍM VAZIVA	249
Atrofie	249
Atrophia cutis senilis; degeneratio cutis senilis, projevy stafecké kůže	249
Striae atrophicae distensae	250
Anetodermie	250
Acrodermatitis (chronica) atrophicans	250
Tzv. nemoci pojiva (vazivové, mezenchymální nemoci, dříve též kolagenózy)	252
Sklerodermie	252
Scleroderma diffusa (progressiva)	253
Sklerodermie cirkumskriptní (ohraničená)	256
Erytematodes	258
Diskoidní erytematodes	259
Systémový erytematodes	262
Dermatomyositis	263
Poikiloderma	265
GRANULOMY NEKROBIOTICKÉ A NEKROTIZUJÍCÍ POCHODY (Prof. MUDr. J. Trapl, Dr.Sc.)	266
Cizi tělesa vbohdnutá do kůže	266
Granuloma anulare	266
Necrobiosis lipoidica	267
Rheumatismus nodosus (Noduli rheumatici)	267
Panniculitis	267
Erythema nodosum	268
DYSCHROMIE (Prof. MUDr. Z. Štáva, Dr.Sc.)	270
Hyperpigmentace	270
Ephelides (pihy)	270
Naevus spilus	270
Peutz-Jeghersův syndrom	270
Chloasma	270
Pozánlitlivé hyperpigmentace	272
Hyperpigmentace po fyzikálních vlivech	272
Hyperpigmentace po fotosenzibilizačních (fotoxických) látkách	272
Hyperpigmentace po léčích	273
Hyperpigmentace při vnitřních chorobách	273
Depigmentace	273
Albinismus	273
Vitiligo	273
Pozánlitlivé depigmentace	274
Nikoliv melaninové dyschromie	274
KOŽNÍ CHOROBY Z PORUCH VÝMĚNY LÁTKOVÉ	276
Avitaminózy a hypovitaminózy	276
Dermatózy z poruch výměny lipidů	276
Xantomatózy	276
Naevoxanthoendotheliom	280
NEMOCI VLASŮ (TRICOLOGIE)	281
Vyšetřování vlasů a jejich růstu	281
Vlivy na růst vlasů	282
Nemoci nebo vadky vlasů	282
Vypadávání vlasů	283
Jizvici alopecie	284
Nejizvici alopecie	284
Alopecia praematura	284
Alopecia areata (pelade)	285
NEMOCI NEHTŮ	286
Změny barvy	286
Změny tvaru	286
Charakteristické klinické obrazy	288

Paronychia chronica	288	Komplikace varixů	309
Unguis incarnatus	288	Svědění kůže běrců	309
Onychophagie	288	Edém	309
Pterygium	289	Varikózní dermatitis	309
Paronychiální novotvary	289	Změny hyperplastické	309
ONEMOCNĚNÍ MAZOVÝCH ŽLÁZ	290	Ulcus cruris varicosum	310
Nadměrný mazotok (seborrhoea)	290	Prevence varikózního komplexu	313
Acne vulgaris (juvenilis)	290		
Rosacea	294		
Periorální dermatitis	295		
PORUCHY POTNÍCH ŽLÁZ	296	NÉVY — VÝVOJOVÉ PORUCHY	
Nadměrné pocení, hyperhidrosis	296	KUŽE	314
Miliaria crystallina (sudamina, potničky)	296	I. Névy tkáňové	314
Miliaria rubra	296	Névy epidermální	314
		Naevus verrucosus	314
ONEMOCNĚNÍ RTŮ A DUTINY		Névy vazivové a z tkáně tukové	314
ÚSTNÍ (Prof. MUDr. L. Jirásek, CSc.)	297	Névy z cév krevních	314
Cheilitis, zánět rtu	297	Naevus teleangiectaticus lateralis	314
Stomatitis, zánět ústní sliznice	298	Naevus teleangiectaticus medianus	315
Gingivitis, zánět dásně	298	Syndrom Sturgeuv-Weberuv	315
Glossitis, zánět jazyka	298	Syndrom Parkes-Weberuv	315
Karenční glossitis	299	Haemangioma capillare	315
Lingua plicata	299	Angioma stellatum	316
Lingua geographica	299	Névy z cév lymfatických	317
Glossitis rhombica mediana	299	Névy névocekulární (pigmentové)	317
Lingua villosa nigra	299	Lentigo	317
Pravé a nepravé (retenční) cysty	300	Lentiginosis profusa	318
Ranula	300	Névy junkční čili marginální	318
Epulis	300	Melanosis circumscripta praecancerosa Dubreuilh	319
Leukoplakie	300	Modrý névus, naevus coeruleus	320
KOŽNÍ CHOROBY Z PORUCH		Melanoma juvenile	320
CIRKULACE (Prof. MUDr. J. Trapl, DrSc.)	301	II. Névy orgánové	320
Nemoci arterií	301	Névy smíšené	320
Polyarteritidis nodosa	301	Névodé choroby (Genonodermatózy)	320
Obrazy blízké polyarteritidis nodosa	301	Albinismus	321
Arteriitis temporalis	301	Neurofibromatosis (mórbus Recklinghausen)	321
Granulomatosis Wegener	301	Adenoma sebaceum Pringle	321
Arterioskleróza končetinových tepen	301	Tuberózní skleróza	322
Nemoci arterií	303	Ichthyosis	322
Arteriolitis (vasculitis) allergica Ruitera	303	Keratoma palmare et plantare hereditarium	324
Oslerovy uzly	303	Keratoma difusum	324
Anafylaktoidní purpura	303	Keratoma dissipatum	324
Raynaudova nemoc	304	Morbus Meleda	324
Granuloma eosinophilicum cutis	304	Epidermolysis bullosa hereditaria	325
Erythema elevatum diutinum	304	Pseudoxanthoma elasticum	325
Nemoci kapilár	304	Incontinentia pigmenti	325
Teleangiektazie	304	Acanthosis nigricans	325
Capilaritis	305	Acanthosis nigricans juvenilis	325
Angiodermatitis pruriginosa disseminata	305	Acanthosis nigricans se syndromy	325
Livedo	305	Acanthosis nigricans maligna	325
Acrocyanosis (acroasphyxia)	306	Pseudoacanthosis nigricans	325
Kožní hemoragie	306	Keratosis pilaris	325
Nemoci vén	307	Keratosis rubra pilaris atrophicans	326
Varikózní komplex	307	Porokeratosis Mibelli	326
Varixy dolních končetin	307	Morbus Hailey-Hailey	326
Primární varixy	308	Syndroma Werner	326
Sekundární varixy	308	Ektodermální defekt	326
Thrombophlebitis	308	Fakomatózy	327

PREKANCERÓZY	328
Keratomy	328
Keratoma senile	328

Rtg keratom	328
Cornu cutaneum	330
Chondrodermatitis nodularis chronica helicis	330
 KOŽNÍ NÁDORY	331
Nádory epitelové	332
Carcinoma spinocellulare	332
Morbus Bowen	333
Morbus Paget	333
Basalioma	333
Verruca senilis	335
Nádory adnexální	336
Keratoacanthoma	336
Syringoma	336
Cylindroma	336
Nádory mesenchymové	336
Lipoma	336
Fibroma	336
Fibroma durum	337
Fibroma molle	337
Fibroma pendulum	337
Fibrom keloidní	337
Histiocytom	337
Angioma	337
Granuloma pyogenicum	338
Gloangioma	338
Sarcoma idiosyncratum haemor- rhagicum multiplex Kaposi	338
Haemangioma senile	338
Leiomyma	338
Hemoblastomy	338
Nespecifické kožní změny	339
Specifické kožní projekty	339
Retothelosarcoma	339
Mycosis fungoides	339
Lymfocytoma	341
Reticulohistiocytosis	341
Morbus Abt-Letterer-Siwe	341
Morbus Hand-Schüller-Christian	341
Granuloma histiocytosinophilum	341
Urticaria pigmentosa	341
Nádory neuroektodermové	342
Melanoblastoma	342
Nádory metastatické	343
Carcinoma erysipelatoides	344
Carcinoma en cuirasse	344
CYSTY	345
Cysta epidermoidní (atheroma)	345
Milia	345
PRURITUS	346
Pruritus senilis	346
Pruritus enet vulvae	346
ČÁST SPECIÁLNÍ — POHLAVNÍ NEMOCI	347
POHLAVNÍ (VENERICKÉ) CHOROBY (Prof. MUDr. L. Jirásek, CSc.)	347
SYFILIS (PRÍJICE, LUES)	349
Etiologie	349
Základní rozdělení příjice a způsob přenosu	351
Příjice získaná	351
Příjice vrozená	351
Mikroskopická diagnostika příjice	351
Imunobiologie příjice	352
Sérologická diagnostika příjice	353
Vyšetřování krve	353
Vyšetřování mozkomožných moků	355
Průběh séroreakcí a jejich hodnocení	356
Klinika	356
A. Syphilis acquisita	356
I. Syphilis primaria (Lu I.)	358
II. Syphilis secundaria (Lu II.)	361
Exantém časných stadií	361
1. Syphilis maculosa, roseola sy- philistica	361
2. Syphilis papulosa	361
3. Syphilis condylomatosa	362
Slizniční příznaky	362
Alopecia syphilitica	363
Leucoderma syphiliticum	363
Recidivní exantém	364
Syphilis secundaria latens et sy- philis latens	366
III. Syphilis terciária (Lu III.)	366
Syphilis tuberoserupiginosa et tu- beroulcerosa	366
Syphilis gummosa	367
Projevy terciární syfilis na rtech a v dutině ústní a nosní	367
Terciární syfilis hubších tkání a vnitřních orgánů	368
Terciární syfilis nervového sys- tému	368
B. Syphilis congenita (connata), vrozená příjice	368
Syphilis congenita recens	369
Syphilis congenita tarda	369
Léčení příjice	372
Kritéria vyléčení příjice	373
GONORRHOEA (KAPAVKA)	375
Etiologie	375
Vyšetřovací metody	375
Kapavka muže	376
Urethritis gonorrhœica anterior	376
Urethritis gonorrhœica posterior	377
Epididymitis gonorrhœica acuta	377
Kapavka ženy	378
Urethritis gonorrhœica	378
Cervicitis gonorrhœica	378
Vulvovaginitis gonorrhœica	378
Bartholinitis gonorrhœica	378
Adnexitis gonorrhœica	378
Extragenitální gonorroeia	378
Léčení kapavky	379
MĚKKÝ VŘED, ULCUS MOLLE	380
LYMPHOGRANULOMATOSIS	381
INGUINALIS	381
BOJ PROTI POHLAVNÍM CHOROBÁM	382
Sociální význam pohlavních nemocí	382
Povinnosti dermatovenerologického oddělení OÚNZ	383
Povinnosti nemocného PN	383
Profilaxe pohlavních nemocí	383

NEVENERICKÉ CHOROBY			
GENITÁLU	387		
Balanitis a balanoposthitis	387	Kraurosis vulvae	388
Phimosis	387	Urethritis non gonorrhoeica	389
Paraphimosis	387	I. Uretritidy neinfekční	389
Induratio penis plastica	387	II. Uretritidy infekčního původu	389
Vulvitis, vulvovaginitis, colpitis	388		
Colpitis trichomonadová	388	RECEPTÁŘ (Prof. MUDr. L. Jirásek, CSc.)	391
		VĚCNÝ REJSTŘÍK	401